

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.380/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Kálóczy és Társai Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Farkas K. Anita ügyvéd, cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. ... bírósági titkár által képviselt ... Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 31.Pk.20.222/2026/13. számú végzése ellen a kérelmezett által 14. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti; a fellebbezett részében helyben hagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmező javára 15 (tizenöt) napon belül az általános forgalmi adót is tartalmazó 22 225 (huszonkétezer-kétszázhuszonöt) forint másodfokú költséget.

Megállapítja, hogy 10 428 (tízezer-négyszázhuszonnyolc) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező mint felperes, valamint 'I.r. alperes' és 'II.r. alperes' alperesek között a 2023. január 20. napján előterjesztett keresetlevéllel indult peres eljárás a Budai Központi Kerületi Bíróságon P.20.187/2023., majd P.21.350/2025. számon kölcsön megfizetése iránt.

[2] A per a kerületi bíróság a kérelmező által 2026. január 5-én átvett, 2026. január 21-én jogerőre emelkedett ítéletével fejeződött be.

A kérelem és az ellenirat

[3] A kérelmező az eljárás elhúzódása miatt kérte a kérelmezettet az eredeti kérelme szerint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) bekezdése szerint a per elsőfokú eljárási szakasza 2023. január 20. és 2026. február 4. közötti figyelembe vehető időtartamából az észszerű időn felüli 212 nap időtartamára 84 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezni.

[4] A kérelmezett az elleniratában a kérelmet – nem jelölve meg a Pevtv. 15. §-a (3) vagy (4) bekezdése szerint levonandó időszakot – egészében elismerte.

[5] Az elleniratot követően – a jogvesztő határidőn belül, 2026. április 2-án – a kérelmező a kérelmét módosította, és a vagyoni elégtétel iránti igényét az elsőfokú eljárási szakasz teljes számított időtartamára, 1112 napra, 444 800 forint összegben terjesztette elő. A megváltoztatott kérelemre tett elleniratában a kérelmezett – továbbra sem állítva levonandó időszakokat – a meg nem engedhető kérelemváltoztatás elutasítását kérte.

Az elsőfokú végzés

[6] Az elsőfokú bíróság kötelezte a kérelmezettet a kérelmező javára 432 400 forint vagyoni elégtétel és 10 786 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a

kérelmet elutasította. A kérelmezőt kötelezte az államnak 400 forint eljárási illeték megfizetésére és megállapította, hogy 12 944 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[7] A per számított időtartamát a Pevtv. 2. §-ának (2) bekezdése értelmében 2023. január 21. és 2026. január 5. napja közötti 1081 napban állapította meg és mivel a per figyelembe vehető időtartama a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott harminc hónapos észszerű időtartamot meghaladta, és a kérelmezett nem kért egyes időszakok figyelmen kívül hagyását, így a kérelmező a Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése alapján erre az időszakra vagyoni elégtételre jogosult. Ennek alapján a 1081 napra járó 432 400 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet és ezt meghaladóan a kérelmet elutasította.

[8] A kérelem megváltoztatását megengedhetőnek találta. Kifejtette: a Pevtv. nem tartalmaz olyan előírást, amely az elsőfokú eljárásban korlátozná a kérelem és az ellenirat megváltoztathatóságát. Ebből következően az azonos vagy hasonló ténybeli és jogi alap mellett általában a teljes elsőfokú nemperes eljárásban helye van a kérelem megváltoztatásának. A vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárás sajátosságai alapján kialakult bírói gyakorlat szerint annak nincs akadálya, hogy az érvényesített időszakon belül a kérelmező megváltoztassa a korábban tett, az igénye érvényesítését érintő nyilatkozatait, ezen belül módosítsa az egyes időszakok levonhatóságára tett nyilatkozatát, amely következtében akár a vagyoni elégtétel kért összegét is felemelheti. A jelen ügyben a kérelmező a megváltoztatott kérelmét nem terjesztette ki az eredeti kérelemben nem érvényesített időszakra, minthogy már eredetileg is a 2023. január 20. és 2026. február 4. közötti időszakot jelölte meg az igényérvényesítés alapjául, csupán az észszerű időtartamot meghaladóan vette számításba a kérelem alapjául szolgáló napok számát, lényegében olyan levonandó időszakot vett figyelembe, ami a törvényi rendelkezésekből nem következik. Ebből fakadóan az ezt a levonást már nem tartalmazó kérelemváltoztatás elutasításának nem volt helye.

[9] Az eredeti kérelemhez képest a kérelmezőt 97 %-os mértékben találta pervesztesnek és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezettet a felszámított, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése alapján megállapított összegű elsőfokú költségének a megfizetésére, továbbá megállapította, hogy a marasztalási összeghez igazodó, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti elsőfokú eljárási illetéket a pervesztessége arányában a kérelmező köteles megfizetni, míg a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán a fennmaradó eljárási illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[10] A kérelmezett a fellebbezésében a végzés részbeni megváltoztatásával a vagyoni elégtétel 84 800 forintot meghaladó részében elutasítását kérte.

[11] Előadta: a kérelmező eredetileg kizárólag az észszerű időt meghaladó időszakra érvényesítette az igényét, az ellenirat előterjesztését követően pedig kérelemváltoztatásnak már nem volt helye, azt el kellett volna utasítani. A kérelmező az igényét egyértelműen és kizárólag az eljárás általa számított 900 napos időtartamot követő időszakra, összesen 212 időtartamra érvényesítette. A bírói gyakorlat értelmezése szerint az érvényesített időszakon belül jogosult a kérelmező megváltoztatni a kérelmét, ez az időszak pedig a kérelem alapján nem az eljárás teljes időtartama volt, hanem a kereset benyújtását követő 901. naptól az eljárás befejezéséig tartó időszak, ezen az érvényesített időszakon belül volt jogosult a kérelmező a kérelmén változtatni, olyan időszakra viszont, amelyre az igényét eredetileg nem érvényesítette, a következetes joggyakorlat szerint nem volt jogosult

kiterjeszteni. A kérelem „tájékoztatásként” adta csak elő, hogy a per 2023. január 20. és 2026. február 4. között volt folyamatban. Helyesen a megjelölt eljárást kell az igény alapjaként tekinteni, az, hogy mi a kérelem alapja és mit jelöl meg ezt követően a kérelmező érvényesített időszaknak, nem azonosak. Az elsőfokú bíróság nem tekinthette volna úgy, hogy a teljes eljárási időtartam a kérelemmel érvényesített időszak. Ezért akkor járt volna el helyesen, ha a meg nem engedett kérelemváltoztatást elutasítja.

[12] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte. Felhívta: a kérelmezett nem jelölte meg azt a jogszabályi előírást, amely akadályát képezte volna a kérelem megváltoztatásának. Téves az a hivatkozás, hogy a kérelmező az igényérvényesítés alapjaként megjelölt időtartamot pusztán tájékoztatásként adta volna elő.

A másodfokú bíróság döntése

[13] Az ítéltábla a kérelmezett fellebbezését a következők szerint nem találta alaposnak:

[14] Mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen felhívta: a Pevtv. valóban nem tartalmaz olyan előírást, amely az elsőfokú eljárásban korlátozná a kérelem és az ellenirat megváltoztathatóságát. Irányadó a 9. §-ának (4) bekezdése utaló szabálya alapján a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Bpnp.) 1. §-ának (3) bekezdése, amely értelmében az eljárás nem különül el perfelvételi és érdemi tárgyalási szakra, és azokat az eljárási cselekményeket, amelyek megtételét a Pp. a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig teszi lehetővé, az elsőfokú eljárás befejezéséig lehet megtenni. Mivel pedig a Pp. a perfelvétel lezárása előtt úgy rendelkezik a 185. §-ának (1) bekezdése szerint, hogy a perfelvétel során keresetváltoztatásnak akkor van helye, ha a megváltoztatott kereset ugyanabból vagy – ténybeli és jogi alapon – összefüggő jogviszonyból ered, mint a korábbi kereset, ezért ebből az következik, hogy az azonos vagy hasonló ténybeli és jogi alap mellett a teljes elsőfokú nemperes eljárásban helye van a kérelem megváltoztatásának. A nemperes eljárás a peres eljárásra utaló szabályai azonban nem csupán *speciálisak* – azaz eltérő előírás hiányában alkalmazandók –, hanem *viszonylagosak* is, azaz a polgári perrendtartási szabályok nem csupán az eltérő szabályozás esetén, hanem akkor sem alkalmazandók, ha ugyan nincs a nemperes eljárásra vonatkozó speciális rendelkezés, de a perrendi szabály a polgári nemperes eljárás sajátosságaival nem egyeztethető össze.

[15] Ezeket a sajátosságokat a bírói gyakorlat – az elsőfokú bíróság által is helyesen felhívott – a Pevtv. 11. §-a (6) bekezdésében és a 15. §-a (2) bekezdésében határozta meg. Az előbbi jogszabályi előírás szerint jogerősen befejezett bírósági eljárással kapcsolatban a fél az igényérvényesítésre irányuló nemperes eljárást a bírósági eljárást befejező jogerős határozat kézhezvételétől számított négyhónapos jogvesztő határidőn belül indíthatja meg. Az utóbbi jogszabályi rendelkezés értelmében pedig a bíróságnak az ellenirat beérkezését követő három hónapon belül az eljárást befejező érdemi határozatát meg kell hoznia. Szemben állna a törvényi rendelkezések alkalmazhatóságával az a következtetés, amely szerint az ellenirat beérkezését követően a kérelmező az igényét az eredetileg nem érvényesített időszakokra is kiterjeszthetné. A felhívott jogszabályi rendelkezésekkel, a jogintézmény rendeltetésével, a nemperes eljárás sajátosságaival összhangban áll az értelmezés, amely szerint annak nincs akadálya, hogy az érvényesített időszakon belül a kérelmező megváltoztassa – különösen az elleniratban előadottak ismeretében – a korábban tett, az igénye érvényesítését érintő nyilatkozatait, ezen belül módosítsa az egyes időszakok levonhatóságára tett nyilatkozatát, amely következtében akár a vagyoni elégtétel kért összegét is felemelhesse. Ennek során ugyanis sem a szükségszerűen vizsgálat alá vont érvényesített időszak eljárási cselekményeinek megítélése folytán a bíróság intézkedési kötelezettségére meghatározott

törvényes határidő sem lehetetlenül el, mint ahogy – befejezett ügyek esetében – a kérelem előterjesztésére írt jogvesztő határidő sem sérülhet. Mindezek alapján az az értelmezés alakult ki a jogalkalmazásban, hogy a vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárásokban a kérelem megváltoztatásának az elsőfokú eljárás befejezéséig helye van egyrészt azzal a korlátozással, hogy a Pevtv. 11. §-a (6) bekezdésében írt jogvesztő határidőn túl érvényesített követelésre a kérelem nem terjeszthető ki (emelhető fel), az ennek ellenére megváltoztatott kérelmet ebben a részében vissza kell utasítani, a kérelem a kérelmezettel közlése után az eljárást ebben a részében meg kell szüntetni; másrészt azzal a korlátozással, hogy az ellenirat beérkezését követően a kérelmező az igényét – *még a jogvesztő határidőn belül érvényesített követelésre* – az eredetileg nem érvényesített időszakokra nem terjesztheti ki, az ennek ellenére megváltoztatott kérelmet ebben a részében el kell utasítani (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.271/2023/2., Pkf.II.20.360/2023/2., Pkf.II.20.364/2023/2., Pkf.I.20.174/2024/2., Pkf.I.20.227/2024/2., Pkf.IV.20.212/2025/2.). A kérelmező a jogvesztő határidőn belül, az elsőfokú ítélet 2026. január 5-i kézbesítésétől számított 4 hónapon belül, április 2-án változtatta meg a kérelmet.

[16] A kérelmező akként változtatta meg a kérelmét, hogy az eredetileg csak az észszerű időn felüli időtartamra érvényesített vagyoni elégtétel iránti követelését az elsőfokú eljárási szakasz teljes figyelembe vehető időtartama után járó vagyoni elégtétel összegére emelte fel. Mivel a fellebbezés csak a kérelem megváltoztathatóságát sérelmezte, az előzőekben részletezett jogalkalmazói értelmezés alapján abban kellett állást foglalni, hogy a kérelmet ezáltal az eredetileg nem érvényesített időszakokra terjesztette-e ki.

[17] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy azzal, hogy a kérelmező az eredetileg az alappernek csak az észszerű időt meghaladó tartamára érvényesített igényét a teljes figyelembe vehető időtartamra felemelte, ezáltal a kérelmét nem terjesztette ki az eredetileg nem érvényesített időszakokra. A kérelemben ugyanis a per 2023. január 20. és 2026. február 4. közötti figyelembe vehető időtartamára – csak éppen annak az általa korlátozott részére – érvényesítette igényét és ugyanezen időtartamon belül, csak a módosítás alapján már ezen korlátozás nélkül adta elő a megváltoztatott követelését. Ez nem azt jelenti, hogy az észszerű időn felüli 212 nap a per elsőfokú eljárási szakaszának attól az időponttól járó időszaka, amikor az a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének a) pontja értelmében a harminc hónapot meghaladta, tehát ez az időszak nem a per egyéb időtartamától elkülönült önállóan vizsgálандó perszakasz, hanem a teljes figyelembe veendő időszakra járó követelés – a kérelmező saját jogértelmezése szerint számított – része.

[18] Ez az értelmezés összhangban áll a Pevtv. által bevezetett eljárási renddel: a kérelmezettnek abban az esetben, ha a kérelmező csak a per (eljárási szakasz) az észszerű időt meghaladó tartamára érvényesít igényt, ugyanúgy vizsgálnia szükséges a per (eljárási szakasz) teljes számított időtartamát és a kérelmezett ekkor is előadásokat tehet az arra az időszakra vonatkozó levonási okokról, amely alatt formálisan még az észszerű idő túllépése nem történt meg. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamához igazodó, pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként; a figyelembe vehető időtartam pedig a 15. § rendelkezései értelmében a számított időtartam és a jogszabályhely (3) és (4) bekezdése szerint levonandó időtartamok különbsége. Csak a teljes per (eljárási szakasz) levonható időtartamainak a meghatározásával lehet választ adni arra, hogy a kérelmező vagyoni elégtételhez való jogosultságának a feltétele – a figyelembe vehető időtartam meghaladja a törvényi észszerű időtartamot – megvalósult-e.

[19] A kérelmező a kérelem megváltoztatását követően is az alapper elsőfokú eljárási szakasza után érvényesített vagyoni elégtétel iránti igényt, annak tartamát is azonosan

határozta meg az eredeti kérelemmel, igényét csak annyiban emelte fel, hogy az elsőfokú eljárás teljes figyelembe vehető időtartamára és nem csupán annak észszerű időtartamot meghaladó részére kérte a vagyoni elégtétel megítélését. Ezen kérelemváltoztatás a kérelmezett védekezését elvileg nem érinthette, és önmagában nem járt a Pevtv. 15. §-a (2) bekezdésének sérelmével sem, ekként a kérelemváltoztatás a nemperes eljárás sajátosságai alapján nem volt kizárható (hasonlóan: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.360/2023/2., Pkf.II.20.352/2026/2.).

[20] Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a megváltoztatott kérelem alapján folytatta le az eljárást. Mivel pedig a megváltoztatott kérelemre tett elleniratában a kérelmezett továbbra sem kérte egyes időszakok figyelmen kívül hagyását, helytálló volt az elsőfokú eljárási szakasz teljes számított időtartamára meghatározott vagyoni elégtételben marasztalás.

[21] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[22] A kérelmezett fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a kérelmezettet a kérelmező javára az Ükr. 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése alapján a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint felszámított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége megfizetésére.

[23] A Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezett személyes illeték-mentességére tekintettel az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. július 7.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró